

TTÜ 1918

Mente & Manu

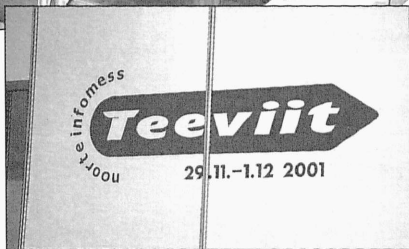
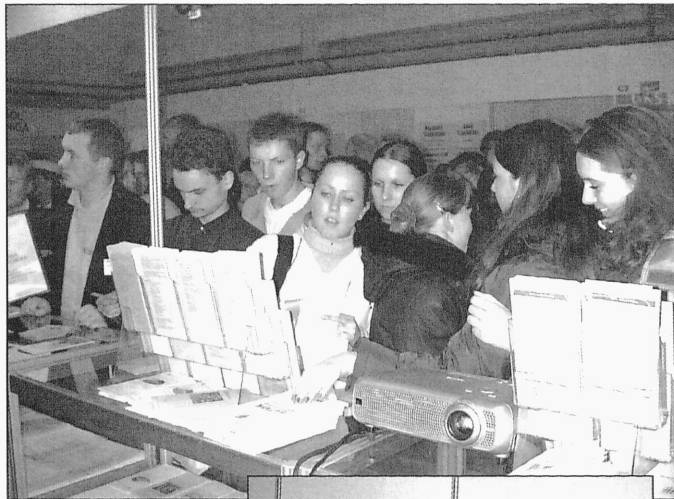
TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AJALEHT

Teeviit juhatab õigele teele!

Traditsiooniline noorte infomes tõi eelmisel nädalavahtusel Pirita näituse kompleksi kümnete tuhandete kaupa noori, kes kõik põlesid soovist edasi õppida.

Tehnikaülikooli väljapaneku juures oli kogu aeg tunglemist. Tavakohasele messikujundusele andis ilmet ka nn tudengituba koos 2-korruselise nariga, millel pidevalt raskustesti tehti. M&M kohaloleku ajal mahtus voodile 9 noort, kuid see polevat veel lagi. Tipptooteks osutusid nägusad TTÜ kilekotid, millesse sai korjata kogu messil paberikandjal pakutava info.

Lootus, et paljud "Teeviidal" olnud oma otsuse TTÜ kasuks kallutavad, jääb meid saatma järgmisesse suvesse!

ET TULEVIK EI OLEKS TUME: TTÜ aulatäis rahvast jälgis tähelepanelikult peaminister Mart Laari nägemust Eesti tulevikuvisionist ja see kutsus esile hulganisti küsimusi ettekandjale.

Aulas kõneldi Eesti tulevikuvisionidest

Neljapäeval, 29. novembril toimus Tallinna Tehnikaülikooli aulas avalik loengupäev, millel kõnega esines teiste seas peaminister Mart Laar.

Päeva avas intrigeerivalt TTÜ rektor Andres Keevallik: "Poolteist tundi tagasi lõppes Eesti Teadus- ja Arendusnõukogu koosolek, kus tõdeti – puhumas on mitmeid uusi tuuli!"

Põhiettekanedega „Tulevikuvision Eesti 2020“ esines peaminister Mart Laar. Kuigi ajaloolasest poliitik tõdes, et ennustamist on teadusest üsna kaugelseivaks valdkonnaks peetud, on teaduse ja tehnika võidukäik tekitanud situatsiooni, kus siiski ka teadlased tahavad tulevikku prognoosida.

Puupüsti saalis tekitas ettekanne mõnusa elevuse ja hiljem esitati lektorile hulgaliselt küsimusi. Mart Laari nõusolekul avaldame loengu teksti järgmistes lehenumbrites.

Võimalusest kujuneda kõrgtehnoloogilise tööstusega riigiks, arvestades Eesti tugevaid ja nõrku külgi, kõneles Nils Otto Taube Suurbritanniast. Loengu teema oli „Kasvustrateegia

teadmispõhises ühiskonnas.“

Kriitilistest meeleoludest oli kantud Tartu Ülikooli rektori Jaak Aaviksoo loeng „Hariduse, teaduse ja arendustegevuse roll Eesti tulevaste arengute tagamisel“. Ta alustas oma sõnavõttu küsimusega: me teame küll, et haridus on vajalik, aga milleks? Kas saab öelda, mida rohkem seda parem? Hetk hiljem andis J. Aaviksoo piltliku ülevaate Eesti hariduse seisust – vaid 80% noortest omandab põhihariduse (iga viies laps on põhihariduseta); tööhõive ja hariduse seostest (liiga kulukas on kõrgharidusega sekretär), üliõpilaste erialade eelistustest võrreldes Soome, Saksamaaga (meil ülekaal sotsiajalja õigusteaduse kasuks), teaduse finantseerimisest (iga doktorikraadiga riigi poolt ½ miljonit krooni) jpm. Kindlasti küsib M&M peatselt ka saalis istunud haridusministri vastuargumente.

Ulvi Pihel

Säästva Arengu Klubi tuli maa alt välja

23. – 24. novembril käis Tehnikaülikooli tudengite Säästva Arengu Klubi põlevkiviekspeditsioonil, et saada teada, kaugel on Eesti energeetika säästva arengu ideest. Hiljuti tekkinud tudengiklubi on avatud kõigi teaduskondade üliõpilastele.

Ekskursiooni käigus laskuti Ida-Virumaal 50 meetri sügavusele maa alla põlevkivikaevandusse, et näha oma silmaga, kust tuleb põlevkivi ning millisena jäävad maha ammendunud kaevandused. Pärast maa alt väljatulekut toimus arutelu-klubiõhtu „Eesti Põlevkivi“ keskkonnanjuhi ja Ökoloogia Instituudi põlevkivieksperti Arvi Toomikuga. Teisel päeval külastati Aidu põlevkivikarjääri ja seal asuvat hiid-ekskavaatorit.

Säästva Arengu Klubi

SAMMUJAD SILMITSI: Säästva Arengu Klubi matkaseltskond seisis hiiglasliku sammuva ekskavaatori ees nagu Püha Jüri lohemaos ees.

mõte on säästva arengu idee uurimine ja propageerimine Tehnikaülikoolis õpitavates valdkondades. Kuigi vahel arvatakse, et säästev areng ja jätkusuutlikkus tähendavad koonerdamist või niisama umbluu-juttu, on säästva arengu idee üsna rat-

sionaalne ja kasulik.

Jätkusuutlikkus (jätkusuutlikkus = säästev areng) tähendab loodusressursside allshoidmist järgmisteks aastateks/aastakümneteks – see on kogu loogika paari sõnaga.

vaata lk 3

Repliik

Ärgem olgem paavstlikumad kui paavst ise!

Tallinnas puhkenud tulisesse debatti Tartu maantee läbimurde alla jäävate muististe saatuse üle on sekkunud ka TTÜ emeriitprofessor Ilmar Kleis, kes inspireerituna Vikerraadio "Rahva Teenrite" saates toimunud arutlust läkitas alljärgneva kirja.

Lugenud ajakirjandusest linnavalitsuse "võitlusest" muinsuskaitsega, tahtsin lugejakirja kaudu abilinnapea T. Ninnase seisukohti toetada.

Muinsuskaitsete seisukohti jälgides jääb mulje, et nad on suuremad usklikud kui paavst ise, s.o minevikku kanoniseeritakse enam kui "vanades" Eurooliidu maades. Pidades silmas Saksamaad, kus linnad vanemad ja sõjapurustused suuremad, on seal linnu taastades ja kaasajastades käitunud märksa paindlikumalt kui Tallinnas. See paistab silma Berliini, Kölni, Müncheni, Stuttgarti jt. suurlinnu külastades. Tooksin vaid ühe näite. Teatavasti ehitati kuulus Kölni Dom, mis on selle linna domi-

nant, roomaagegse asumi kohale. Seega peitis ta võrreldes meie Seegiga märksa suuremaid muinsusväärtusi. Kui 1960.-70. aastail alustati metroo rajamist ja kogu keskuse renoveerimist, tehti kirikuga külgnev ala totaalset õõnsaks (s.o analoog Tartu maantee garaažiga, vaid suuremas mahus). Arheoloogilised leiud koondati spetsiaalsesse muuseumi, mis rajati samasse. Kui ette jäi mõni müürijupp, nagu Tallinnas, see kas pildistati või tehti makett, ilma et see oleks saanud piduriks ehitustegevusele. Miks ei võiks Tallinn minna sama teed? Võiks näiteks kellegi linnavalitsusest koos ühe muinsuskaitsejaga Kölni lähetada malli võtma. Igatahes oleks mul tallinlasena tohutu kahju Tartu maantee ja Harju tänava tuleviku ebaotstarbekast lahendusest.

Lugupidamisega

I. Kleis

TTÜ emeriitprofessor

Missuguseks peaks saama TTÜ loodusteaduskond?

TTÜs on hakatud astuma konkreetseid samme loodusteaduskonna loomiseks. Vajadus selle järele tundub olevat üsna ilmne, kui silmas pidada loodusteadlaste laialipillutatust hetkel nii TTÜ sees kui ka Tallinnas laiemalt. Samas on tugeval teadusel baseeruv ning üksikute struktuuriüksuste tasandil tihedat koostööd tegev loodusteaduslik tuumik oluline mitte üksnes nende teaduste efektiivsemaks arendamiseks Tallinnas, vaid see on vajalik ka tehnikateaduslikel erialadel parema hariduse andmiseks, kuna ka inseneride koolitus baseerub tugeval loodusteaduslikul põhjal.

TTÜ loodusteaduskond peakski koondama jõud matemaatika, füüsika, keemia, geoloogia, bioloogia ning geeni-tehnoloogia erialadel. Teaduskond ise peaks reaalset töötama ja funktsioneerima hiljemalt 2002. aasta suvel, et uue õppekava järgi sisseastuvad tudengikandidaadid saaksid esitada pabereid juba loodusteaduskonna dekanati.

Loodusteaduskonna võimalikust struktuurist ja selle loomise kõige arukamatest teedest on paljude potent-

siaalsete võtmeisikutega juttu olnud juba möödunud suvest alates. Samas on selgeks saanud, et arutelu pole ikkagi olnud piisavalt laiapõhjaline selleks, et kõik potentsiaalselt loodusteaduskonda liituvad struktuurid tunneksid ennast piisavalt "mängus sees" olevat. Et sellest kitsaskohast üle saada, kutsusin 3. detsembril kõiki arutlema loodusteaduskonna koha üle tulevases TTÜs, samuti loodava teaduskonna struktuuri, loomise teid ning kõike muud asjasse puutuvat. Vabas õhkkonnas toimus diskussioon, kus igaüks sai oma seisukohti avaldada (selleks, et neid hiljem loomulikult ka arvesse saaks võtta!).

Koosoleku alguses andsin omapoolse nägemuse võimalikust loodusteaduskonnastruktuurist ning selle loomise hetkeseisust, millele järgnes mõttevahetus. Ühtlasi loodan, et arutelu loodusteaduskonna probleemide üle jätkub kogu ülikoolis ja ka ajalehe "Mente et Manu" veergudel.

prof Erkki Truve

TTÜ loodusteaduskonna projektijuht

Toimetus & kontakt

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht *Mente et Manu*

Vastutav väljaandja	Olavi Pihlamägi	19086 Tallinn, Ehitajate tee 5 (I-214)
	tel 620 3590	faks 620 3591
Toimetaja	Mart Ummelas	e-mail: martu@staff.ttu.ee
	tel 620 3615	www.ttu.ee/ajaleht/
Küljendaja	Reimo Leedjärv	

Jaan Poska stipendium

27. november 2001 nr 181

Tulenevalt TTÜ ja Tallinna Linnavalitsuse vahel 9. märtsil 2001 sõlmitud koostöökokkuleppel ja Tallinna Linnavalitsuse 19. märtsi 2001 istungi protokollist

nr 15

1. Kinnitan Jaan Poska stipendiumi statuudi,
2. Moodustan stipendiumi määramiseks komisjoni koosseisus: esimees A. Keevallik, liikmed L. Pakosta, J. Kūbarsepp, A. Purju, K. Öiger, A. Öpik.
3. Taotlused stipendiumide määramiseks esitada stipendiumikomisjonile hiljemalt 10. detsembriks 2001.

Andres Keevallik, rektor

Jakob Kūbarsepp, õppeprorektor

Hilja-Anne Merzin, juriidilise osakonna juhataja

Jaan Poska stipendiumi statuut

1. Üldsätted

1.1. Käesolev statuut sätestab Jaan Poska stipendiumi (edaspidi: stipendium) määramise põhimõtted ja korralduslikud alused.

1.2. Stipendiumi statuudi ja selle muudatused kehtestab Tallinna Tehnikaülikooli (edaspidi: TTÜ) rektor kooskõlastades need Tallinna Linnavalitsusega.

1.3. Stipendiumi asutamise kokkulepe on alla kirjutatud Tallinna linna- ja TTÜ rektori poolt 9. märtsil 2001.

1.4. Stipendiumi kandidaatide valimise korraldab TTÜ rektori poolt moodustatud Jaan Poska stipendiumi komisjon (edaspidi stipendiumikomisjon). Komisjoni koosseisu kuulub üks Tallinna Linnavalitsuse esindaja. Stipendiumikomisjoni esimees on TTÜ rektor.

1.5. Stipendiumifondi suurus on 200 000.- krooni aastas, iga stipendiumi suurus on 20 000.- krooni.

1.6. Tallinna Linnavalitsus finantseerib stipendiumi väljaandmist Tallinna linna eelarvest.

2. Stipendiumi määramine ja maksmine

2.1. Stipendium määratakse üks kord aastas kümnele TTÜ statsionaarse õppevormi üliõpilasele, kes alaliselt elavad Tallinnas.

2.2. Stipendiumi kandidaadid peavad olema läbinud oma õppeastme esimese õppeaasta.

2.3. Stipendiumi määramisel arvestatakse üliõpilase silmapaistvat tegevust Eesti Vabariigi ja Tallinna linna arenguks, suurepäraseid teadmisi oma erialal, akadeemilist edukust, avarat silmaringi, positiivseid isikuomadusi ja väljapaistvaid juhiomadusi, iseloomu tasakaalukust ning autoriteeti kaasüliõpilaste ja õppejõudude seas.

2.4. Taotlusi stipendiumi määramiseks võivad stipendiumikomisjonile esitada TTÜ rektor, prorektor, dekaan, üliõpilasesindus või üliõpilane. Juhul, kui taotluse esitab üliõpilasesindus või üliõpilane ise, tuleb sellele lisada soovituskiri ühelt TTÜ professorilt.

2.5. Taotluste esitamise tähtaja määrab TTÜ rektor.

2.6. Stipendiumikomisjon vaatab läbi kõik tähtjaks esitatud taotlused ning valib avalikul hääletusel 10 stipendiumi kandidaati. Komisjoni otsuse kinnitab TTÜ rektor käskkirjaga ning esitab selle Tallinna Linnavalitsusele.

2.7. Stipendiumikomisjon on otsustusvõimeline, kui kohal on üle poolte komisjoni liikmetest. Valituks osutuvad kandidaadid, kes saavad kõige rohkem hääli.

2.8. Tallinna Linnavalitsus nimetab stipendiaadid oma korraldusega, annab neile tunnistuse stipendiumi määramise kohta ja maksab stipendiumid välja.

Tähelepanu!

Kõik üliõpilased, kes on huvitatud suvekuudel *Apex Work&Travel* programmi raames USAs töötamisest ning reisimisest! *Apex Estonia* esimene informatiivne kohtumine toimub 15. detsembril 2001 kell 12 Tallinna Pedagoogikaülikoolis (Viru väljak 2 õppehoones), ruum nr 5.

Kõik huvilised on oodatud, et kohtuda eelnevatel aastatel programmi osalenutega ning esitada võimalikke küsimusi. Lähemat infot saab internetist aadressil www.apexusa.org

Reet Rand
Apex Estonia

Säästva Arengu Klubi tuli maa alt välja

algus lk 1

Klubi on enda idee määratlemisel saanud palju enesekindlust Tehnikaülikooli missioonist: Tehnikaülikooli missioon on pakkuda rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisi ja Eesti jätkusuutlikuks arenguks olulisi õppe-, teadus- ja innovatsiooniteenuseid inseneriasjanduse ja ettevõtluse valdkondades. (Allikas: Tehnikaülikooli arengukava).

Sellest tulenevalt on Säästva Arengu Klubi toimuvaga rahul siis, kui Tehnikaülikoolis väljamõeldav tehnoloogia on senisest rohkem säästva arengu ideed arvestav.

Klubis on hetkel üle 40 üliõpilase erinevatest teaduskondadest. Eesmärgiks on võetud, et iga teaduskonna tudengid klubis teevad semestri jooksul ühe säästva arenguga seotud projekti, loengu, eks-

kursiooni või veel midagi põnevamat enda eriala raames.

Esimese projekti – põlevkiviexkursiooni Ida-Virumaale – sooritamine näitab, et kõik on võimalik, kui on vaid pealehakkamist ja tegutsemisjulgust. Siinkohal tänab klubi Eesti Mäeseltsi noorteorganisatsiooni Mäering, kes aitas matka korraldada ning keemia-, energeetika, majandus-, infotehnoloogia ja ehitusteaduskonda, kes tegid ekskursiooni finantsiliselt võimalikuks.

Klubi on avatud kõikidele tudengitele ning samuti kõikidele ettepanekutele

Aivar Hannolainen
Säästva Arengu Klubi
sak@tipikas.ee

KLUBI ALLES MAA ALL: Tudengijuht Reigo Kimmel ja kirjutise autor andsid eesrindliku kaevuri mõõdu igati välja.

Naiskoori esimene suur juubel nädalavahetusel

Tallinna Tehnikaülikooli Akadeemiline Naiskoor tähistab sel nädalal oma 50. juubelihooaega.

Juubelihooajaks sai kooril valmis esimene CDplaat "Kahest üheks", mis ei sisalda traditsioonilist koorimuusikat, vaid eesti noorte heliloojate uudisloomingut: Mart Siimeri "Igavik lapses" ja Urmas Sisaski "Kantaat Armastusele". Need teosed on salvestatud koos keepillikvinteti, orkestri ja solistidega. Mart Siimeri 12-osaline "Igavik lapses" on kaudselt seotud ka jõuluteemaga. Muusikat on nii eesti, inglise, heebrea kui udmurdi keeles. Soleerib bariton Uku Joller.

Urmas Sisaski "Kantaat Armastusele" on kirjutatud nimelt Tallinna Tehnikaülikooli Akadeemilise Naiskoori jaoks. See teos on ood armastusele ja igavikule, kus universumis saavad ükskord kokku Kuu ja Päike. Solistidena esinevad 4aastane Kaisa Põltssepp, sopran Katrina Räni ja tenor Urmas Põldma.

Olete oodatud TTÜ Akadeemilise Naiskoori juubelikontsertidele, mis toimuvad 7. detsembril kell 18.00 Tartus Haridusministeeriumi saalis (Munga 18) ja 9. detsembril kell 16.00 Estonia Kontserdisaalis.

Kontsertide kavas on plaadile salvestatud teoseid ning laule Eesti koorimuusika paremikust. Estonia kontserdil osaleb ka TTÜ Vilistlasnaiskoor.

TTÜ Akadeemiline Naiskoor kutsub kõiki osa saama tõeliselt huvitavast eesti muusikast.

Sirje Vaask
TTÜ AN president

Raamatukogu veeb

Kas olete juba avastanud, et raamatukogu on Teist vaid ühe klõpsu kaugusel?

Raamatukogu link on nüüdsest tugistruktuuri alt välja toodud ka ülikooli veebi esilehe päisesse, ühte ritta rubriikidega **Üldinfo Struktuur Vastuvõtt Õppimine Teadus Tudengid Raamatukogu Ajaleht Välissuhted** ülikooli logol.

Tutvust uuendada tasuta raamatukogu veebi kõikide rubriikidega, alustama peaks eelkõige rubriigist **UUDI-SED**. Oluline on teada, millised **online-andmebaaside** tutvustused (*trialid*) on momendil avatud. Tasuta juurdepääs teadusajakirjade täistekstidele tutvustusperioodi ajal on hinnaliseks panuseks ülikooli teadus- ja uurimistöö tegijatele. Otselinki *trialile* hoiab raamatukogu rubriigis **UUDISED** ülal kuni katsetusaja lõpuni.

Väga mugav on juba enne raamatukogusse tulekut oma töölaua taga (arvutiklassis, kodus) soovitud õpiku, monograafia või teadusajakirja leidumiseks elektronkataloogi abil kindlaks teha ja vajalikud andmed raamatukogust varutud nõudsesedilegi kirjutada.

TTÜ raamatukogu teavikuid on mõttekas otsida **oma raamatukogu** elektronkataloogi otsisüsteemi abil, st otsingu alustamiseks tuleks valida veebi esilehe külmenüüst otsing **TTÜR** elektronkataloogist: raamatud või ajakirjad.

Kuna Microsoft SQL server 7.0 baasil rakenduv andmebaasisüsteem toetab tänu **UNICODE**-i kasutuselevõtmisele ka kirillitsat, suudab TTÜRi elektronkataloogi otsivahend teadaolevalt ainukesena ELNET Konsortsiumi raamatukogudest teostada **venekeelsete teavikute** veebipõhiseid otsingut. Ka on välistatud eksikombel mõne teise raamatukogu raamatu kohaviida väljakirjutamine.

Ajakirja otsing laieneb edasi Eesti teadusraamatukogude elektronkataloogi **ESTER**, ainult seal saab kindlaks teha konkreetse ajakirjanumbri leidumust meie raamatukogus.

Nii mõnelegi on üllatuseks, et elektronkataloogist **ESTER** (link meie veebi esilehe keskel) on võimalik otsida infot ka Eesti ajakirjades, jätkväljaannetes ja kogumikes ilmunud artiklite kirjeid (alates aastast 1999).

Rubriigist **LUGEJAKOOLITUS** avaneb üks virtuaalsesse õpikeskkonda, kust esimese aasta tudengid saavad õppeaine **UTT3011 Bibliograafia** arvestuseks vajalikud ülesanded, võrgukeskkonnas toimub ka ülesannete lahendamine ja kontroll. Eelmisel õppe-

aastal läbis koolituse võrgukeskkonnas 1113 üliõpilast, sel aastal peaks bibliograafia arvestuse sooritama ca 1200 tudengit.

Rubriigist **ANDMEBAASID** leiata teavet andmebaaside kasutamise võimaluste ja tingimuste kohta ning ühenduskoha **online-** andmebaasidesse sisselogimiseks.

Rubriigist **NÄITUSED** saab lisainfot kirjanduse teemaotsinguks. Iga näitusel väljasoleva raamatu või ajakirja kohta on koostatud kirje, antakse teada ka raamatu kohaviit.

VIRTUAALRAAMATUKOGU on suhteliselt uus teenus raamatukogu veebis. Teemaatilise meta-andmebaasi koostamise üheks eesmärgiks seadsime juurdepääsu tagamise valitud kõrgekvaliteedilistele vaba juurdepääsuga **Internetiallikatele** TTÜ õppe-, teadus- ja uurimistöö temaatikast lähtuvalt. Erialaseid infoallikaid (institutsioonide veebileheküljed, lingid (täistekst) ajakirjadele, firmadele jne.) **Virtuaalraamatukogusse** valivad, hindavad, süstematiseerivad, kirjeldavad ja kontrollivad infoosakonna ainespetsialistid. **Virtuaalraamatukogu** on seotud ka meie **oma** raamatukogu ressursidega. Just **Virtuaalraamatukogu** on õige koht raamatukogusse tellitud **perioodika**, sh. elektrooniliste ajakirjade nimestike leidmiseks **ainevaldkonniti**.

Rubriigist **PUBLIKATSIOONID** leiata TTÜ töötajate publikatsioonide nimestikud alates 1995. aastast.

Raamatukogu teenuseid vajab kogu ülikool, aga ka väliskülastajad ja välisstudendid, tehnikateadlased üle Eesti. Eriti viimastel on nüüd lihtsam raamatukogu ülikooli veebist üles leida. Kiiresti muutuv info leidmine kerge. Seetõttu ei ole raamatukogu esmaülesandeks mitte ainult infole juurdepääsu tagamine, vaid ka infoallikate kasutamise õpetamine sõltumatult andmekandja tüübist.

Kui vajate nõu raamatukogu ressurside kasutamisel, võtke ühendust meie ainespetsialistidega <http://www.osakond/io/aspets.html>. Kommentaarid ja ettepanekud raamatukogu veebilehe osas palume saata elektroonilisele info-teenindusele <http://www.osakond/io/elinftee.html>

Taimi Nurmiste
TTÜ raamatukogu
infoosakonna juhataja

Teaduste Akadeemia stimuleerib tudengiteadust

Maikuu Eesti TA väljakuulutatud üliõpilaste teadustööde võistlusele saabus 128 uurimistööd. Akadeemik Georg Liidja juhtimisel töötanud komisjon määras parimaile neist 17 auhinda. Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilastest sai **Alvar Kangur** hinnalisima ehk Rein Silberbergi fondi auhinna (5776 krooni) magistratöö "Majanduskasvu mudelid ja inimkapital: teooria, empirika ning rakendused Eestis" eest. Esimese auhinna (4000 krooni) saajad on TTÜst **Olari Ilison** ja **Reivo Kruus**, teise auhinna (3000 krooni) saajad **Dag Ainsoo**, **Anna Goi** ja **Liisa Liivik**.

4. detsembril kell 13.30 toimub Akadeemia majas Tallinnas, Kohtu t. 6 üliõpilastööde konkursi võitjate konverents, kus TTÜ üliõpilastest esineb Olari Ilison.

Villi Ehatamm, Eesti TA

Tempus edax
 Ablas aeg

KOGERMANIDE PEREKONNA-FOTO: Paul Nikolai Kogerman, abikaasa Hedvig Johanna, tütar Ela Isis ja poeg Avo Paul 1933. a Tartus. Paul Kogerman oli Eesti põlevkivikeemia rajaja ja Tehnikaülikooli rektor.

P. N. Kogerman sündis 5. detsembril 1891 meremehe perekonnas Tallinnas, lõpetas eksternina Tallinna Aleksandri gümnaasiumi, õppis seejärel Tartu Ülikoolis ning EV stipendiaadina Londonis. 1921-36 töötas ta TÜ orgaanilise keemia dotsendi ja professorina, rajas õlikivide uurimise labori ja juhatas seda 1925-36, töötas seejärel Harvardi ülikoolis ja Zürichi tehnikaukoolis.

1936-41 oli ta Tallinna Tehnikumi (TTÜ eelkäija) orgaanilise keemia professor ja õlikivide uurimise labori juhataja, 1936-39 ka rektor; 1945-51 orgaanilise keemia ja pürogeensete protsesside kateedri professor ja kateedrijuhataja

Oli 1939-40 EV haridusminister; aastast 1938 akadeemik.

Küüditati 1941 koos perekonnaga Sverdlovski oblastisse, oli seal vangilaagris ja asumisel.

1947-51 ENSV TA teadur ja 1947-50 Keemia Instituudi direktor.

P. N. Kogerman suri 27. juulil 1951 Tallinnas.

Kogermanide suguvõsast on välja kasvanud mitu põlvkonda silmapaistvaid keemikuid.

Imbi Kaasik, bibliograaf

Sic!

2.-5. detsember

TTÜ automaatikainstituudi teadur Andri Riid viibib Austraalias Melbourne'is rahvusvahelisel konverentsil "10th IEEE International Conference on Fuzzy Systems", kus ta esineb ettekandega.

3.-5. detsember

TTÜ organisatsiooni ja juhtimise õppetooli korraldamisel ja koostöös SIARiga (*Scandinavian Institutes for Administrative Research*) viibib TTÜ Majandusteaduskonnas külalisprofessor Risto Tainio Helsingi Kõrgemast Majanduskoolist.

3.-12. detsember

Ülikooli fuajees on näitus "Eesti põlevkivikeemia rajaja, rektor akadeemik PAUL KOGERMAN 110". Näituse pidulik avamine 5. detsembril kell 13.30

5. detsember

* Kell 11.00 Eesti Inseneride Liidu Inseneripäev teemal "Insenerikutse kui professionaali kvaliteedi mõõt" aud-s VI – 121.

Kavas: "Millel põhineb kvaliteetne inseneritöö", Riho Oras, EILI president; "Insenerikoolituse uued suunad", prof Jakob Kübarsepp, TTÜ

prorektor; "Insenerikutsete tunnustamine Euroopas", Matti Hirvikallio, *Tekniikan Akateemisten Liitto*, Soome; "Kutseomistamine ja insenerikutsete Eestis", Rein Haavel, *Cybernetica AS* projektijuht, EILI asepresident; "Insenerid ja ettevõtte juhtimissüsteemid", Andres Allikmäe, AS Harju Elekter juhatuses esimees, EILI juhatuses liige

EILI korraline üldkogu koosolek toimub 9.00–11.00, VI – 121. Külalistele sissepääs registreerimisega. Üldkogu päevakava vt www.insener.ee

* Kell 14.00 toimub TTÜ endise rektori Paul Kogermani 110. sünniaastapäeva tähistamine.

Keemiateaduskonna nõukogu lahtine koosolek P. Kogermani nimelises aud-s IV – 10. Päevakohane sõnavõtt küttuste tehnoloogia prof Jüri Soonelt teemal „Põlevkivialased uurimis- ja arendustööd Eestis.“

7.-8. detsember

Haridusfoorum 2001 Viljandis, TTÜst osaleb prof Väino Rajangu. Täpsem info vt www.haridusfoorum.ee

Ulvi Pihel

avalike suhete osakond

Tehnikaülikooli Akadeemiline Meeskoor koges Erki Noole piinu

Tehnikaülikooli Akadeemilist Meeskoori on harjutud küll rohkem muusikaga seostama, kuid 24. novembril tõestas suur osa meeskoori meestest end ka tõsiste spordimeestena.

Toimunud TAMi mitmevõistluslaupäevakul sai tõestust ammu tuntud-teatud fakt, et mehed lähevad aastatega ainult paremaks. Laulumehed, kes enamikku kergetõustikualasid viimati proovisid keskkoolipäevil kehalise kasvatuse tunnis, püstitasid ühe isikliku rekordi teise järel! Eriti heaks tõestuseks sellele olid osalenud 16 lauluvannast vanimad – Viljo Kaul ja Kalev Pikaru, kes eriti suurepärase teivashüppe põhjal kannatasid kindlasti välja võrdluse hea veiniga – ka see läheb aastatega vaid paremaks.

Üldiselt osutus just teivashüpe siiski paljude meeste kirstunaelaks – muidu tore ala, ainult et teivas segab. Õnneks olid mitmed mehed osalenud võistluseelset treeningkogunemisel, mistõttu võistlusele tulles oli juba selge, kummas teiba otsast kinni haarata ja kuhupoole joosta tuleb.

Rohkelt vaidlusi kohtunikega põhjustas ka tõkkejooks. Distanti pikkus (60 m) oli üldiselt vastuvõetav, ainult tõkete kõrgus tekitas nurinat. Enamik osalejatest leidis, et meeskoori klassi tõkete kõrgus on võistlusmäärustes määramata ja nii tuleb see määrata kohapeal katse ja eksituse meetodil. Nii meeste (tõkke kõrgus 106 cm) kui ka poiste A-klass (100 cm) otsustati katsetest eemaldada ilmse ülikõrguse tõttu, katse ja sellele järgnenud eksitus kõva kukkumise näol veenis, et ka aste allapoole (91,4 cm) seatud tõke ei ole veel meeskoori klassist. Kuna tegu on siiski mees-, mitte poistekooriga, loobuti võimalusest joosta 76,2 cm kõrguseid poiste C-klassi tõkkeid ja seati jalamurdjad 84 cm kõrgusele. Tagantjärele osutus otsus õigeks!

Häälerühmadest oli sedapuhku arvukaimalt esindatud proovides üldiselt pisut tagasihoidlikumalt käiv bass – raske tee võttis ette ja lõpetas 7 meest. Baritone oli võistlustules 5, esimesi tenoreid 3. Teisi tenoreid esindas küll vaid üks lauluvend, kuid Eido 5. koha punktid olid piisavad, võitmaks häälerühmade vahelist võistkondlikku arvestust (arvesse läks osalenud häälerühma lauluvendade keskmine punktisumma).

Võistluse võitis mõneti oodatult kevadel ka ajakirjanike analoogse võistluse võitnud bariton Tõnu Ojala, punkte kogunes sedapuhku 3404.

Võistluse parimateks tulemusteks oli sprindi võiduajad 7,6 s, kõrgushüppe laeks jäänud 1,78 m ning pinevas teivashüppevõistluses kahe mehe saavutatud 3,10 m.

Vaatamata vigastustele ja muudele objektiivsetele ning subjektiivsetele takistustele läbis 6-tunnise kadalipu (miks Nool seitsmevõistlust küll tervelt 2 päeva teeb?) kogu alustanud koosseis. Esmaspäevases proovis selgub, kas saab tõeks võistlust jälgitud peadirigent Jüri kartus, mille kohaselt tuleks TTÜ VI korpusse kiiresti kasldeet ehitada – muidu ei pääse mehed ratastoolidega prooviruumi!

TAMi järgmised tegemised on rohkem põhitegevusega seotud. 1. detsembril esines meeskoor Riias, 15. detsembril tähistab aga koor Ida-Virumaal oma 56. sünnipäeva ning 22. detsembril toimub Tallinnas Kaarli kirikus traditsiooniline jõulukontsert koos traditsioonilise uudisteose esmaettekandega.

Tõnu Ojala
TAM

Neljapäeval, 6. detsembril 2001 kell 17.00.- 19.30.

TTÜ renoveeritud

SPORDIHOONE PIDULIK AVAMINE

- Sisenemisel tervitab teid TTÜ puhkpilliorkester
- Oma oskusi demonstreerivad korvpalliässad "TTÜ- A.Le Coq" ja "KAPA" meeskondadest
- Lahedad laulud Anne VESKILT

Tantsivad:

- 10 tantsu EM pronksipaar ja MM finalistid Kristine ESKO ja Eduard KOROTIN
- TTÜ Missivõistluse 2002 finalistid
- Rahvatantsansambel "KULJUS"
- Kaisa Teimanni tantsutrupp

Jooksurajal sätib sportlikku tempot ja meeleolu

SMILERS

Üritust juhivad telestaarid Diana LORENTS ja Lembitu KUUSE.

Töötavad baarid.

TTÜ üliõpilastele ja töötajatele sissepääs TASUTA.

TULE KINDLASTI!

Imperare sibi maximum imperium est (Cicero, "Kohustustest")

Iseenda valitsemine näitab suurimat võimu